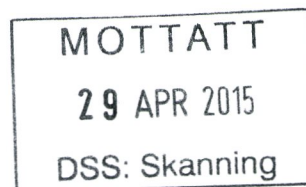

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
15/192

Vår referanse
2015/00647-13 008

Dato
23.04.2015

Høring - om endringer i alkoholloven - varigheten på kommunale salgs- og skjenkebevillinger mv

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 11. februar 2015.

Departementet foreslår å oppheve fireårsregelen for kommunale bevillinger i alkoholloven § 1-6. Formålet er å skape et enklere og mer effektivt regelverk. Departementet har bedt om høringsinstansenes syn på to skisserte alternativer. Alternativ 1 innebærer at fireårsregelen vil være hovedregelen, men at det åpnes for at kommunene kan gjøre unntak fra denne. Alternativ 2 innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger løper inntil videre, men at kommunen likevel kan beslutte at bevillinger skal fornyes etter kommunevalg.

Departementet forslår videre å endre alkoholloven § 1-4c annet ledd, slik at arrangører med bevilling for enkelt bestemt anledning, kan kjøpe alkoholholdig drikk engros.

Politidirektoratet har forelagt høringen for underliggende instanser. Vi har mottatt høringsuttalelser fra Asker og Bærum, Søndre Buskerud, Romerike og Østfold politidistrikt, som følger vedlagt i kopi.

Endring i alkoholloven § 1-6

Etter Politidirektoratets vurdering er det viktig med effektive og kostnadsbesparende kontroll- og sanksjonsadganger for å begrense skadevirkningene av alkoholforbruk. Direktoratet viser til at det er store utfordringer knyttet til salg og skjenking av alkohol, og politiet bruker store ressurser på å håndtere ordensforstyrrelser, vold, narkotikabruk, overskjenking av mindreårige, ulykker m.m. i forbindelse med utelivsbransjen. Alkoholloven § 1-1 fastslår at lovens formål er ”å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholforbruk kan medføre”. Direktoratet bemerker fra et kriminalitetsforebyggende perspektiv at kommunenes kontroll av salgs- og skjenkebevillingene er et viktig verktøy for å begrense antall useriøse aktører i bransjen.

Romerike og Asker og Bærum politidistrikt fremholder i sine uttalelser at dagens regel om tidsbegrenset bevilling er viktig for å ivareta regelmessig kontroll av bevillingshaverne. Direktoratet er enig med politidistriktene og mener det vil ha preventiv effekt dersom bevillingshaver vet at bevillingen blir gjenstand for ny vurdering ved jevne mellomrom.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Etter direktoratets vurdering vil kommunene miste et viktig alkoholpolitisk redskap dersom ordningen med tidsavgrensede bevillinger oppheves. En jevnlig og fast fornyelse av bevilling vil gi kommunene en mulighet til å fornye alkoholpolitikken i kommunene, endre antall bevillinger, samt endre vilkår for bevillinger.

Søndre Buskerud politidistrikt bemerker i sin høringsuttalelse at vandelskontrollen nærmest utelukkende skjer i forbindelse med søknad om salgs- eller skjenkebevilling, eller fornyelse av denne. Både Søndre Buskerud og Asker og Bærum politidistrikt fremholder at de fleste avslag på søknader om bevilling skjer fordi bevillingshaver eller andre sentrale personer i virksomheten ikke innehar den nødvendige vandel, jf alkoholloven § 1-7b. Direktoratet er enig i at opphevelse av fireårsregelen vil være ressursbesparende både for politiet og kommunene. Dersom kommunene skal bruke ressurser på et mer risikobasert tilsyn, mener direktoratet at forutsetningen må være at kommunene må øke omfanget av sin kontroll- og sanksjonsvirksomhet. Direktoratet viser for øvrig til Søndre Buskerud politidistrikts uttalelse hva gjelder vurderinger av ressursbruk og bekymring knyttet til at man risikerer å miste den preventive effekt som dagens ordning medfører.

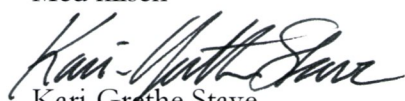
Politidirektorater tiltrer politidistriktenes vurderinger vedrørende endringsalternativ 1, der hovedregelen vil være tidsbegrenset bevilling. Dette alternativet synes å ivareta kriminalitetsforebyggende hensyn på best måte av de to alternativene. Direktoratet forutsetter imidlertid at kommunene settes i stand til å utføre tilsyn på en hensiktsmessig måte, og at kontrollfunksjonen ikke svekkes.

Endring i alkoholloven § 1-4

Politidirektoratet har ikke merknader til forslaget.

Vi viser for øvrig til politidistriktenes høringsuttalelser.

Med hilsen

Kari-Grethe Stave
seksjonssjef

June Kristin Bellika
rådgiver

Saksbehandler:
Hanne Marie Persson
June Kristin Bellika

Kopi:
Det kongelige justis- og
beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vedlegg:
- Høringsuttalelse av
25.03.2015 fra Østfold
politidistrikt
- Høringsuttalelse av
31.03.2015 fra Romerike
politidistrikt
- Høringsuttalelse av
07.04.2015 fra Asker og
Bærum politidistrikt
- Høringsuttalelse av
09.04.2015 fra Søndre
Buskerud politidistrikt

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
2015/00807-2 008

Dato
25.03.2015

Høringsinnspill fra Østfold politidistrikt om endringer i alkoholloven (om varigheten av kommunale salgs- og skjenkebevillinger mv.)

Østfold politidistrikt viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsnotat av 11. februar 2015 om endringer i alkoholloven, herunder endringer i bestemmelsen om varigheten på kommunale salgs- og skjenkebevillinger mv. Høringsfristen er satt til den 24. april 2015. I e-post fra Politidirektoratet (POD) den 25. februar 2015 settes fristen for innspill til POD til den 8. april 2015.

Østfold politidistrikt er enig i at det er behov for en endring i alkoholloven § 1-6 om kommunenes salgs- og skjenkebevillinger. Vi ser at det er fordeler og ulemper ved begge de skisserte alternativene, men mener at alternativ nr. 1 er det mest hensiktsmessige. Vi ser at alternativ nr. 2 vil være arbeidsbesparende for kommunen, men mener likevel at hensynet til kommunenes suverenitet tilsier at alternativ nr. 1 er å foretrekke.

Vi mener at endringene vil medføre et enklere og mer effektivt regelverk, samt at hensynet til forutberegnelighet for næringen ivaretas. Nedenfor følger konkrete kommentarer til høringsnotatet.

Kommentarer til punkt 2.2 om dagens praksis i kommunene

I høringsnotatet s. 6 er det skrevet at aktørene bruker mye ressurser på en søknad om bevilling, herunder vises det til at det kreves at de "fremlegger en vandelsattest fra politiet". Vi bemerker at dette ikke medfører riktighet. Uttrykket vandelsattest brukes for øvrig ikke lenger, og er erstattet med politiattest. Ved søknad om bevilling skal politiet uttale seg til kommunen i brev form, og det er ikke krav om politiattest. Det fremgår av alkoholloven § 1-7 annet ledd at før kommunestyret avgjør søknaden, skal det innhentes uttalelse fra sosialtjenesten og politiet. Kravet til vandel som fremgår av alkoholloven § 1-7b ivaretas ved at politiet gjør disse vurderingene i forbindelse med sin uttalelse, jf. § 1-7 annet ledd.

Kommentarer til punkt 2.5 om departementets vurdering og forslag til ny ordning

Det kan bli vanskeligere å avdekke vandel i en bevillingsperiode når man ikke jevnlig går gjennom en fornyelsesprosess. Dette må søkes avhjulpet gjennom tettere samarbeid mellom

Østfold politidistrikt

Felles forvaltningsenhet, besøk: Mosseveien 60, Råde
Post: Postboks 73, 1701 Sarpsborg
Tlf: 69 02 70 00 Faks: 69 29 58 99
E-post: post.ostfold@politiet.no

Org. nr.: 983 996 078
Bankgiro: 7694.05.11581

politiet og kommunen. Kontrollene kommunen foretar må bli mer konkretiserte og automatiserte, for eksempel via en vandelskontroll årlig av alle bevillingshavere. Av kontrollhensyn bør dette skje ved at politiet årlig får lister over alle bevillingshavere i kommunen. Politiet har i tillegg et ansvar for å melde fra til kommunen dersom vi i en ev. straffesak eller ved annen kontakt med bevillingshaver, får opplysninger som tilsier at vedkommende ikke burde ha bevilling. Dette fremgår også av alkoholloven § 1-15.

Terskelen for inndragning av bevilling må ikke være høy, men heller lavere enn i dag, når regelendringen trer i kraft. Det er et alminnelig forvaltningsrettslig prinsipp at det skal mer til å tilbakekalle/inndra enn å avslå en ny søknad eller avslå en søknad om fornyelse. Dette kan ikke gjelde i saker som dette. Det bør være samme terskel for å inndra en bevilling som det ville ha vært å avslå den i en fornyelsesomgang.

Kommentarer til punkt 2.5.2 om forslag til ny ordning alternativ 1

Vi mener at alternativ nr. 2 ikke er et så godt alternativ som nr. 1. Bakgrunnen for dette er at kommunene fratras mye av sin kontroll under alternativ nr. 2. Selv om kommunen kan gå inn i en enkelt sak og bestemme annet ved et nytt kommunevalg, fratras de underveis i egen styringsperiode muligheten for kontroll i større grad enn ved alternativ nr. 1.

Det er avgjørende at retningslinjer for bl.a. skjønnsbruk inntas i den alkoholpolitiske/ rusmiddelpolitiske handlingsplanen til kommunen.

Kommentarer til punkt 2.5.2.2 om behov for endring av fristen for fornyelse av gitte bevillinger

Vi mener at det er tilstrekkelig at fristen settes til den 30. juni året etter kommunevalget. Kommunestyret burde søke å lage en plan innen den tid. Det er viktig med snarlige avklaringer, både for innbyggerne i kommunene, men også for næringen. Hensynet til en snarlig avklaring veier etter vår mening, tyngre enn hensynet til at kommunen skal få lengre tid til å foreta en vurdering.

Kommentarer til punkt 2.5.2.3 om kommunen bør kunne gjennomføre fornyelse for kun en avgrenset del av bevillingene

Vi mener at det er viktig at kommunene baserer seg på objektive kriterier for hvilke bevillinger som ev. skal fornyes. Kriteriene opplistet er etter vår mening, gode og tilstrekkelige.

Kommentarer til punkt 2.5.2.4 om kommunen bør kunne sette nye vilkår i stedet for å gjennomføre fornyelse

Vi tiltrer at det kan settes nye/endrede vilkår for bevillingene i stedet for fornyelse. Vi er også enige i at kommunen kan forlenge en gitt bevilling og ikke kreve fornyelse under den forutsetning at nye vilkår settes. Dette er ressursbesparende for både kommunen og bevillingshaver, og gir kontroll til kommunen og klare signaler til bevillingshaver. Det er først og fremst økonomiske besparelser som er hensiktsmessig å vektlegge her.

Kommentarer til punkt 3.3. om kjøp fra grossist med bevilling til en enkelt bestemt anledning

Vi er enige med departementet i at arrangører med bevilling for en enkelt bestemt anledning hvor alkoholholdig drikk kjøpes inn for å selge videre til forbruker, kan kjøpes inn engros. Vi mener det i slike tilfeller alltid bør settes vilkår om dokumentasjon på tilbakeleveringsavtale og forsvarlig sikring av varelager.

For øvrig har vi ikke innspill til forslagene i høringsnotatet.

Med hilsen

Jon Steven Hasseldal
politimester

Saksbehandler:
Elin Grotkjord
Politiadvokat, FFE
Tlf: 69295874

POLITIET
ROMERIKE POLITIDISTRIKT

POLITIDIREKTORATET	
- 9 APR 2015	
Arkiv A08-18	008
Sak 15700647	Tak 009

MOTTATT

09 APR 2015

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

ROMERIKE POLICE DISTRICT

Deres referanse:

Vår referanse:
201500933-4 620

Sted, Dato
Lillestrøm, 31.03.2015

HØRING - OM ENDRINGER I ALKOHOLLOVEN - VARIGHETEN PÅ KOMMUNALE SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER MV

Vi viser til høringsnotat om endring i alkoholloven – varigheten på kommunale salgs- og skjenkebevillinger mv, med svarfrist til Politidirektoratet innen 8. april 2015.

I høringsnotatet foreslås det to endringer i alkoholloven, hvor vi har en kommentar på forslaget om endring av alkoholloven § 1-6, der det foreslås at kommunale salgs- og skjenkebevillinger ikke må løpe ut etter fire år, men kan videreføres uten krav om ny bevilning (fornyelse). Det er lagt frem forslag til to alternative løsninger, og POD ber særlig om tilbakemelding på hvilke av de to løsningene som er mest hensiktsmessig.

Som opplyst av POD ble spørsmålet om å oppheve fireårsregelen og gi salgs- og skjenkebevillinger for en ubegrenset periode også inngående drøftet på midten av 1990-tallet. Politiet ønsket den gangen å beholde perioden på fire år. Dette ble blant annet begrunnet med at kommunene ville miste et alkoholpolitisk redskap dersom ordningen med tidsavgrensede bevillinger oppheves. Videre at tidsbegrensede bevillinger vil kunne ha en preventiv effekt ved at bevillingshaver vet at bevillingen blir gjenstand for ny vurdering ved jevne mellomrom.

Etter vår oppfatning bør dagens bestemmelser i alkohollovens §1-6 videreføres og vi viser til begrunnelsen fra forrige høring. Vi gir vår tilslutning til argumentene i høringsnotatets side 8 mot å oppheve tidsbegrensningen, særlig:

- Fornyelsesprosessen gir kommunene mulighet til å foreta en total revurdering av alkoholpolitikken i kommunene hvert fjerde år.
- Fornyelse åpner ikke bare for å endre antall bevillinger, men også sette nye vilkår for bevillingene som for eksempel åpningstider og om det skal tillates å skjenke brennevin.
- Begrensningen har en preventiv effekt mot regelbrudd fordi bevillingshaver vet at bevillingen vil bli gjenstand for ny vurdering.

At bevillingen blir gjenstand for ny vurdering øker politiets mulighet for å påvirke gjennom uttalelser. Etter vår oppfatning er det også viktig at kommunene avsetter nok ressurser til fornyelsesprosessen, og vi er redd for at disse ressursene forsvinner hvis oppgaven blir valgfri. Vi viser her til høringsnotatet side 6, hvor det fremgår at fornyelsen av bevillinger innebærer en ekstra arbeidsbyrde for kommunene. Videre viser vi til punktet om økonomiske og

Romerike politidistrikt

Politimesteren
Post: Postboks 354, N-2001 Lillestrøm
Besøk: Jonas Lies gate 20

Tlf: 64 84 23 00
Faks:
E-post:
post.romerike@politiet.no

Org. nr.:
giro:
www.politi.no

administrative konsekvenser, hvor det påpekes at forslagene om å åpne for at fornyelsen av kommunale bevillinger ikke må, men kan gjennomføres hvert fjerde år, vil gi reduserte kostnader for kommunene og næringen.

Dersom vi **må** velge mellom alternativene til en endring i § 1-6, velger vi alternativ 1.

Med hilsen

Bjørn Vandvik
Politimester

Saksbehandler:
Eli Fryjordet
Politiinspektør

POLITIDIREKTORATET	
- 9 APR 2015	
Arkiv 408-18	Akkontant 008
Saksnummer 15700647	Dok. nr. 10

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

ASKER OG BÆRUM POLICE DISTRICT

**Unntatt offentlighet,
Offl. 15.1**

Deres referanse:

Vår referanse:
201500329-2 008

Sted, Dato
Sandvika, 07.04.2015

HØRING - OM ENDRINGER I ALKOHOLLOVEN - VARIGHETEN PÅ KOMMUNALE SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER MV

Det vises til Politidirektoratets e-post av 24. februar d.å. med vedlegg.

Asker og Bærum politidistrikt har følgende merknader til de punktene direktoratet ber om i denne høringsrunden:

1. Endring i alkoholoven § 1-6

Fra et kriminalitetsforebyggende perspektiv fremstår dagens regel om tidsbegrenset bevilling som viktig for å ivareta regelmessig kontroll av bevillingshaverne. Fast gjennomgang av vandel i prosessen ved fornyelse av bevilling er en kontrollfunksjon som dessuten kan ha en preventiv effekt hos den enkelte bevillingshaver. En regelmessig kontroll ved tidsbegrensede bevillinger fremstår som et mer effektivt virkemiddel for å luke ut bevillingshavere som ikke lenger oppfyller kriteriene, enn dersom kommunene kun etter utførte tilsyn/kontroller skal trekke tilbake "løpende" bevillinger. Muligheten for å oppdage mangler synes å være større dersom bevillingene er tidsbegrenset og må fornyes. Det vises også til at departementet i høringsnotatet (s. 9 siste avsnitt) vurderer at det kan være enklere både faktisk og juridisk å avdekke manglende vandel i fornyelsesprosessen, enn å inndra en bevilling i bevillingsperioden.

Det er i høringsnotatet (s. 6, nest siste avsnitt) vist til årsberetningen for Næringsetaten i Oslo kommune fra 2008. Det fremgår at 24 søknader ble avslått grunnet vandel. Det kan stilles spørsmål ved om kommunen kunne ha inndratt bevillingen på et tidligere tidspunkt i sakene som gjaldt fornyelse av bevilling, og om ordningen med tidsbegrenset bevilling i slike tilfeller fungerer som en sikkerhetsventil opp mot bevillingshavere som ikke lenger oppfyller kriteriene.

Endelig pekes det på at den kraftige økningen i antall skjenkebevillinger de siste tiårene (jf. høringsnotatet s. 5) krever tilsvarende god regulering av bransjen. Dette fordrer at

Asker og Bærum politidistrikt

Forvaltningsavdelingen
Post: Postboks 415, 1302 Sandvika
Besøk: Kjørboveien 33

Tlf: 67 57 60 00
Faks: 67 54 86 34
E-post:
post.askerogbaerum@politiet.no

Org. nr.: 947 131 613
Giro:
www.politi.no

kommunene har de nødvendige verktøy for å ivareta regelverket som gjelder for bransjen, og at vandelskontroll ved fornyelse av bevilling utgjør en viktig funksjon.

Endringsalternativ nr. 1, der hovedregelen vil være tidsbegrenset bevilling, synes å ivareta kriminalitetsforebyggende hensyn på best måte av de to alternativene. Når kommunene som en unntaksregel kan benytte adgangen til å forlenge en bevilling utover 4 års perioden, forutsettes at de foretar en konkret vurdering som bør begrunnes. Slik vil kommunene gjøre økonomiske og administrative besparelser, men likevel ha bedre kontroll med bevillingshaverne enn ved alternativ 2.

Hva gjelder bevillingsgebyrene fremstår det noe usikkert hvor mye besparelser en endret lovgivning vil gi for kommunene. Samtidig vil kommunene fortsatt måtte foreta kontroller hos bevillingshaverne, slik at eventuelle innsparte midler kan benyttes her. Vi mener derfor at bevillingsgebyrene foreløpig ikke bør endres.

2. Endring i alkoholoven § 1-4 c

Vedrørende endringen i alkoholoven § 1-4 c har Asker og Bærum politidistrikt ingen motforestillinger. En kan ikke se at dette vil medføre negative konsekvenser. Tvert imot, kan endringen gi større utvalg for forbrukerne, og den muliggjør et økonomisk overskudd for arrangøren.

Terje Nybøe
Politimester

Saksbehandler:

Kathrine Ø. Eilertsen
Politiinspektør

POLITIET

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Politidirektoratet

Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

SØNDRE BUSKERUD POLICE DISTRICT

Deres referanse:
201500647

Vår referanse:
201500925-2 008

Sted, Dato
Drammen, 09.04.2015

ENDRINGER I ALKOHOLLOVEN - VARIGHETEN PÅ KOMMUNALE SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER MV. – HØRINGSSVAR

Det vises til Politidirektoratets e-post av 24. februar d.å. vedrørende Helse- og omsorgsdepartementets høring om endringer av alkoholloven – varighetene på kommunale skjenkebevillinger mv.

1. Innledning

Søndre Buskerud politidistrikt har forståelse for at den gjeldende ordning med fireårsregelen innebærer et betydelig merarbeid for kommunene. Med bakgrunn i at de kommunale skjenkebevillingene har økt kraftig de siste årene, er politidistriktet enig i at det kan være behov for en gjennomgang av det gjeldende regelverk.

Politidistriktet ønsker likevel å understreke at det fortsatt er store utfordringer knyttet til salg- og skjenking av alkohol. Utgangspunktet er riktignok at alkohol er en legitim og lovlig omsatt vare, men som også departementet påpeker, er det like fullt en vare hvis forbruk medfører en høyere risiko for uønskede skadevirkninger. Formålsbestemmelsen i alkoholloven § 1-1 fastslår da også at lovens formål er "*å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholforbruk kan medføre*". Politiet legger til grunn at eventuelle endringer i alkoholloven vil ivareta disse hensyn.

2. Merknader til forslaget om endring av alkoholloven § 1-6

Departementet går i høringsforslaget inn for å oppheve fireårsregelen for kommunale bevillinger i alkoholloven § 1-6. Formålet er å skape et enklere og mer effektivt regelverk som vil innebære økonomiske og administrative besparelse for både kommunene og de næringsdrivende, samtidig som at hensynene bak dagens ordning ivaretas på en god måte.

I den anledning har departementet bedt om høringsinstansenes uttalelse i forhold til to alternativer. Alternativ 1 innebærer at fireårsregelen vil være hovedregelen, men det åpnes for at kommunene kan gjøre unntak fra denne. Alternativ 2 går i motsatt retning, og innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger løper inntil videre, men at kommunen likevel kan beslutte at bevillinger skal fornyes etter nytt kommunevalg.

Søndre Buskerud politidistrikt

Felles utlendings- og forvaltningsenhet
Post: Postboks 1087, 3001 Drammen
Besøk: Grønland 36

Tlf: 32 80 55 00
Faks: 32 80 56 64
E-post:
post.sondre.buskerud@politiet.no

Org. nr.: 983998119
giro: 7694.05.11409
www.politi.no

Som påpekt innledningsvis er det neppe tvilsomt at forbruk av alkohol kan settes i sammenheng med både sosiale og helsemessige skadevirkninger. Særlig aktuelt for politiet er sammenhengen mellom alkoholforbruk og vold, trusler, ordensforstyrrelser og andre straffbare handlinger, samt ulykker av forskjellig art. Politiet bruker da også enorme ressurser på å håndtere berusede personer, særlig som følge av straffbare handlinger og ordensforstyrrelser, men også i forbindelse med håndtering av berusede personer som ikke er i stand til å ta vare på seg selv. Søndre Buskerud politidistrikt erfarer da også at en rekke volds- narkotika- og ordensforstyrrelser utøves i eller i nærheten av distriktets serveringssteder.

Søndre Buskerud politidistrikt er opptatt av at det finnes effektive kontroll- og sanksjonsadganger for å begrense skadevirkningene av alkoholforbruk. Politiet er enig med departementet i at det må være en overordnet målsetting at kommunene i størst mulig grad klarer å luke ut aktører som ikke tilfredsstillt kravene i forhold til det å inneha salgs- eller skjenkebevilling. Kommunenes kontroll av salgs- og skjenkebevillingene er i den forbindelse viktig, og etter politiets oppfatning et viktig verktøy i å begrense tilgangen til og dermed også forbruket av alkoholholdige drikkevarer. Særlig gjelder dette kontrollen av om bevillingshaver og andre sentrale personer i virksomheten innehar den nødvendige vandel, jf. alkoholloven § 1-7b. Vandelskravet ble tatt inn i alkoholloven i 1998 som følge av ulike former for kriminalitet i restaurantbransjen. Strengt krav ble da ansett som nødvendige for blant annet å kunne rydde opp i bransjen og bli kvitt de som drev useriøst, jf. Ot.prp. nr. 7 (1996-1997) og Innst. O. nr. 59 (1996-1997). I Søndre Buskerud politidistrikt skjer vandelskontrollen nesten utelukkende i forbindelse med søknad om salgs- eller skjenkebevilling eller fornyelse av denne. Manglende vandel er da også ofte grunnen til at en bevilling ikke blir fornyet (i et nasjonalt perspektiv). Det må uten videre være klart at vandelskontrollen også har en preventiv effekt som ikke må undervurderes. En bevillingshaver vil formentlig vegre seg for å utføre handlinger som kan få betydning for bevillingen. Etter politidistriktets oppfatning legger det gjeldende regelverk godt til rette for preventive hensyn. Eventuelle endringer av alkoholloven bør dermed ikke være egnet til å svekke kommunenes kontroll- og sanksjonsvirksomhet, slik at det i større grad åpnes opp for useriøse aktører.

En merker seg at departementet antar at det vil være mer kostnadseffektivt å bruke ressurser på risikobasert tilsyn kontra dagens ordning med fornyelse, forutsatt at det ikke er grunn til å opprettholde fireårsregelen av politiske grunner. Det er neppe tvil om at opphevelse av fireårsregelen vil være ressursbesparende. Men skal opphevelsen av fireårsregelen være kostnadseffektiv i forhold til å sikre at den som innehar salgs- eller skjenkebevilling innehar den nødvendige vandel, må forutsetningen i så fall være at kommunene må øke omfanget sin kontroll- og sanksjonsvirksomhet kraftig, slik at de hensyn den gjeldende ordning bygger på ikke svekkes.

Politidistriktet viser i den forbindelse til Prop. 58 L (2014-2015) om normerte regler for inndragning av bevillinger, hvor det i kapittel 2 fremgår at det er dokumentert store utfordringer knyttet til overskjenking, skjenking av mindreårige og at bruken av reaksjoner ligger for lavt. Videre fremgår det at mange kommuner i liten grad tar i bruk inndragning som virkemiddel, og at bevillingene generelt følges opp for dårlig av kommunene. Etter politiets oppfatning bærer det derfor galt av sted om kommunene i stedet skal gjennomføre vandelskontroll i forbindelse med risikobasert tilsyn, når mye taler for at den kommunale kontroll og sanksjonsvirksomhet er for svak i utgangspunktet.

Det er antakelig riktig at opphevelse av fireårsregelen vil kunne frigjøre ressurser som kan brukes f. eks. til bedret kontroll. Politidistriktet har imidlertid vanskelig for å se at dette innebærer en garanti for at kommunene har anledning til eller ønsker å sette inn de innsparte ressurser på kontroll- og sanksjonsvirksomhet. Det vises til at mange kommuner har en anstrengt økonomi, og det kan godt tenkes at de ressurser som eventuelt frigjøres ved opphevelse av fireårsregelen, vil omprioriteres til andre presserende arbeidsområder. Politidistriktet har notert at departementet for tiden utarbeider et regelverk som vil kunne pålegge kommunene en mer omfattende kontrollplikt. Det vises imidlertid til at kommunene allerede er pålagt en del plikter i forhold til kontroll i det gjeldende lovverk, uten at en rekke kommuner følger opp dette i tilfredsstillende grad.

Som følge av dette er politiet også i tvil om hvorvidt man er i stand til å opprettholde den preventive effekt. Skal vandelskontroll basert på risikobasert tilsyn ha en slik effekt, forutsetter dette at kommunene har tilstrekkelige ressurser til å foreta slike kontroller i et visst omfang. Med bakgrunn i det som er sagt over, er politiet bekymret for at man risikerer å miste den preventive effekten som dagens ordning medfører.

I tillegg viser politiet til høringsnotatet, hvor departementet legger til grunn at det ofte vil være enklere faktisk og juridisk å avdekke manglende vandel i fornyelsesprosessen enn å undersøke og inndra en bevilling i bevillingsperioden.

Søndre Buskerud politidistrikt er etter dette i alvorlig tvil om departementets forslag om oppheving av fireårsregelen innebærer en kostnadseffektiv løsning i forhold til å sikre at den som innehar kommunal salgs- eller skjenkebevilling innehar den nødvendige skikkethet. Politidistriktet antar at fravær av en effektiv vandelskontroll vil være egnet til å kunne åpne opp for useriøse aktører, samt medføre en svekkelse av de kontrollmekanismer en pr. i dag har for å begrense skadevirkningene av alkohol. Politiet stiller seg tvilende til om ressurs- og forutberegnelighetshensynet i tilstrekkelig grad vil kunne veie opp for dette. En vil derfor ha vanskelig for å kunne anbefale verken alternativ 1 eller alternativ 2 i mangel av et fullgodt alternativ til dagens ordning.

Når det er sagt fremstår alternativ 1 som et bedre utgangspunkt, fordi hovedregelen da vil være i tråd med gjeldende ordning. Det vil i så fall være opp til kommunene å bestemme noe annet. Politidistriktet er også enig med departementet i at det første alternativet vil gi et klarere signal om en kommunes rett og plikt til å føre en bevisst bevillingspolitikk.

En antar for øvrig at det vil være en vesensforskjell på henholdsvis salgs- og skjenkebevillingene. Det vises i den forbindelse til departementets merknader i Ot.prp. nr. 7 (1996-1997), punkt 5.2. Politiet antar at kontroll- og sanksjonshensynet ikke i like stor grad gjør seg gjeldende for salgsbevillingene.

Politiet antar likevel at det ikke vil være i noe veien for å endre § 1-6 slik departementet foreslår, så lenge det på annet vis sikres at kommunene foretar en jevnlig vandelskontroll, eventuelt også innhenter uttalelser fra politiet vedrørende ordens- og trafikale forhold.

3. Merknader til forslaget om endring av alkoholloven § 1-4c annet ledd

Departementet går i høringsforslaget inn for å endre § 1-4c annet ledd, slik at arrangører med bevilling for enkelt bestemt anledning, kan kjøpe alkoholholdig drikk engros.

Søndre Buskerud politidistrikt har ingen særlige merknader til forslaget, og slutter seg til departementets merknader i høringsnotatet. En kan ikke se at forslaget vil medføre konsekvenser av særlig betydning for politidistriktet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Politiet ønsker å påpeke at opphevingen av alkoholoven § 1-6 i sin nåværende form, antakelig vil medføre besparelser for politidistriktene. Det vises til at antall søknader om fornyelse vil gå betraktelig ned, uavhengig av hvilket alternativ som velges. Følgelig vil også politiets utferdigelser av vandelsvurderinger og uttalelser vedrørende ordens- og trafikale forhold, også minske i omfang. Som påpekt under pkt. 2 er dette imidlertid ikke ideelt.

Politiet har for øvrig ingen merknader til forslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

FELLES UTLENDINGS- OG FORVALTNINGSENHET
Forvaltningsseksjonen

Wenche Øvergård Johnsen
politiinspektør

Jan-Thomas Lunde
rådgiver